

Louis Kahni Eesti Sihtasutus

Kursi tn 3
Tallinn 10415
90010315

29.12.2025 nr 11.2-1/25/5662

FINANTSKORREKTSIOONI OTSUS

Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *riiklik kontaktasutus* või *RTK*) teeb finantskorrektsiooni otsuse **Louis Kahni Eesti Sihtasutuse** (edaspidi *toetuse saaja*) projektile nr **2014-2021.1.01.22-0022** „*Estonian–Norwegian Cooperation Towards a Sustainable Architectural Education and Diverse Creative Output*“ (edaspidi *projekt*).

RTK tuvastas projektiga seotud kulude kontrollimisel, et toetuse saaja on projekti raames abikõlblike kuludena esitanud kulusid, mille aluseks olevad tegevused ei ole täielikult teostatud projekti elluviimise perioodil. Seetõttu ei vasta nimetatud kulud abikõlblikkuse tingimustele ning RTK kohaldab antud kuludele finantskorrektsiooni, **lugeses mitteabikõlblikuks 25% antud kuludest ehk 1352,44 eurot (sh toetus 1352,44 eurot).**

Otsuse tegemise aluseks on:

- Norra finantsmehhanismi 2014–2021 rakendusmääruse ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) finantsmehhanismi 2014–2021 rakendusmääruse (edaspidi koos *rakendusmäärus*) art 1.3 p 2, art 4.6 p 2, art 8.2 p 2 ja 3, art 12.1 p 2;
- Vabariigi Valitsuse 05.07.2018. a määruse nr 55 „Aastatel 2014–2021 Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismist ja Norra finantsmehhanismist vahendite taotlemise ja kasutamise tingimused ja kord“ (edaspidi *määrus nr 55*) § 9 lg 2 p 1, § 10 lg 2;
- perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) § 45 lg 1 p 1 ja 3;
- Vabariigi Valitsuse 01.09.2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 21 lg 1;
- toetuse saajaga 10.08.2022. a sõlmitud toetusleping nr 11.1-12/0187 ja selle 24.01.2025. a sõlmitud muudatus (edaspidi *toetusleping*);
- projekti raames esitatud kuludokumendid (edaspidi ka *KD*) ning toetuse saajaga peetud kirjavahetus.

1. Rikkumise asjaolud ja toetuse saaja selgitused

Projekti raames oli planeeritud välja anda eesti keeles Per Olaf Fjeld ja Emily Randall Fjeldi raamat „*Louis I. Kahn: The Nordic Latitudes*“ (edaspidi *raamat*), sh selle tõlkimine, toimetamine, kujundamine ja trükkimine. Toetuslepingu punkti 1.3 kohaselt oli projekti algne elluviimise periood 15.04.2022–31.12.2024, kuid 24.01.2025 pikendati seda nelja kuu võrra ehk kuni 30.04.2025, mis on maksimaalne võimalik pikendamise aeg arvestades rakendusmääruse tingimusi.

Vastavalt toetuslepingu punktile 3.1.16 on toetuse saaja kohustatud tegema projektiga seotud abikõlblikke kulusid projekti elluviimise perioodil ning kulud loetakse tekkinuks, kui kulu aluseks olev arve on esitatud, tasutud ning töö tehakse, kaup saadakse kätte või teenus osutatakse projekti abikõlblikkuse perioodil. Samas punktis on toodud, et abikõlblikkuse perioodi viimasel kuul esitatud arved võivad olla tasutud 30 päeva jooksul peale projekti lõppu, kui kulude tekkimise aluseks olevad tegevused toimusid projekti abikõlblikkuse perioodil. Seega peavad kõik projekti tegevused, mida abikõlblikuna kajastatakse, olema tegelikult tehtud projekti abikõlblikkuse perioodil ehk hiljemalt 30.04.2025 ja nende eest peab olema tasutud hiljemalt 30.05.2025.

Toetuse saaja esitas 04.03.2025 raamatu väljaandmisega seotud eelarve ja ajakava, mille kohaselt pidi raamat valmima hiljemalt 30.04.2025, sh:

- raamatu keeletoimetamine M. M.-i poolt perioodil 24.03–20.04.2025 summas 976 eurot koos maksudega (toetuse saaja 04.03.2025 e-kirja kohaselt põhineb hind esmasel kinnitusel ja indikatiivsetel hindadel);
- raamatu küljendus maketil A. K. poolt perioodil 31.03–22.04.2025 summas 1586 eurot koos maksudega (toetuse saaja 04.03.2025 e-kirja kohaselt on hinna aluseks vastav hinnapakkumine A. K.-lt).

Toetuse saaja esitas 30.05.2025 raamatu väljaandmisega seotud järgmised kulud:

- 30.04.2025 M. M.-ga sõlmitud töövõtulepingu nr 3-2025 (edaspidi *leping nr 3-2025*) alusel makstud töötasud ja maksud summas 2179,20 eurot (KD 216, tasutud 30.05.2025);
 - o lepingu sisuks on raamatu teksti toimetamine ja selle trükiks ettevalmistamine;
- 25.03.2025 Akt 7 OÜ-ga (mille juhatuse liige ja esindaja on A. K.) sõlmitud töövõtulepingu nr 1-2025 (edaspidi *leping nr 1-2025*) alusel teostatud tööde eest arved kokku summas 3230,56 eurot, sh:
 - o 17.04.2025 arve nr 320 summas 292,80 eurot raamatu turundamisega seotud bännerite ja kaanepiltide ning väljavõtete kujunduse eest (KD 215, tasutud 02.05.2025);
 - o 30.04.2025 arve nr 321 summas 1586 eurot raamatu kujunduse kohanduse ja küljenduse, trükifailide valmistamise eest (KD 217, tasutud 30.05.2025);
 - o 30.04.2025 arve nr 322 summas 1351,76 eurot raamatu korrektuuri, digiraamatu seadistamise ja registri loomise eest kokku (KD 217, tasutud 30.05.2025).

Toetuse saaja esitas 16.06.2025 projekti lõpparuande, milles on märgitud, et raamatu väljaandmisega seotud tegevused on seisuga 30.04.2025 lõpetatud ning raamat on trükikojas valmis (500 eksemplari), kuid selle väljastamine ei ole võimalik enne, kui trükikulude arve on tasutud.

RTK-l on info ja tõendus raamatu väljaandmisega seotud järgmistest tegevustest:

- 23.06.2025 toimus kirjavahetus toetuse saaja ja raamatu autori vahel, milles küsiti mh autorilt eessõna raamatu jaoks ja arutati raamatu lisade sisu, paigutust jm;
- 14.08.2025 andis trükikoda OÜ Print Best RTK-le teada, et raamat ei ole veel trükki läinud, kuna failidega on läinud oodatust kauem ja kõik failid ei ole trükki kinnitatud;
- 18.08.2025 tõi toetuse saaja esindaja RTK kontoris demoraamatu tutvumiseks ja saatis elektroonselt raamatu koondfaili;
- 10.09.2025 saatis toetuse saaja RTK-le fotod koos infoga, et raamat on trükikojas valmis;
- 19.09.2025 tõi toetuse saaja esindaja trükitud raamatu RTK kontoris tutvumiseks.

Kuigi projekt lõppes 30.04.2025 ja selleks ajaks pidid kõik tegevused olema tehtud, siis on raamatu tegelik valmimine tõendatud alles 10.09.2025 seisuga ehk planeeritust üle 4 kuu hiljem.

Toetuse saaja esitas abikõlblike kuludena lepingute nr 3-2025 ja 1-2025 raames makstud tasud, kuid tuginedes olemasolevatele faktidele ei saanud olla nende lepingute alusel tehtud tööd lõpetatud 30.04.2025 seisuga. Seetõttu ei vasta need kulud abikõlblikkuse tingimustele ega saa olla abikõlblikud täies mahus. Rikkumise täpsemad asjaolud on kirjeldatud allpool.

1.1. Lepinguga nr 3-2025 seotud rikkumise asjaolud ja toetuse saaja selgitused

M. M.-ga 30.04.2025 sõlmitud lepingu nr 3-2025 punkti 1 ja 3.1 kohaselt on lepingu sisuks raamatu teksti toimetamine ja selle ettevalmistamine trükiks netotasuga 1300 eurot (koos maksudega 2179,20 eurot). Lepingu nr 3-2025 punkti 3.2 kohaselt tasutakse tehtud tööde eest hiljemalt 30.05.2025, kuid lepingus pole välja toodud tööde teostamise aega ega ajalist mahtu. Seega hõlmab lepingu sisu ja maht kogu raamatu toimetamist ja trükiks ettevalmistamist, sõltumata töö teostamiseks kulunud tundide arvust ja ajalisest perioodist.

RTK pöördus 18.08.2025 toetuse saaja poole palvega esitada selgitused ja tõendid selle kohta, kas ning millises mahus oli lepingu nr 3-2025 alusel tehtud töö seisuga 30.04.2025 teostatud. Toetuse saaja selgitas 21.08.2025 kirjas mh, et terminoloogia ühtlustamine võttis palju aega ning esitas tööde elluviimise tõendamiseks kolm M. M.-iga vahetatud e-kirja:

- 25.03.2025 M. M.-i saadetud kirjas on info, et ta on üle vaadanud raamatu 30 esimest lehekülge, ajajoone ja fotode seletused;
- 28.03.2025 e-kirjas on M. M. mh välja toonud, et tähtaegadest kinni pidamine ei ole tema hinnangul reaalne.
- 23.04.2025 M. M.-i saadetud kirja manuses on failid, kuid sellest ei tule välja tööde seis ja maht.

RTK pöördus sama küsimusega ka M. M.-i poole, kes vastas 26.08.2025 kirjas mh:

„30. aprilliks 2025 oli minuga sõlmitud lepingu töö maht juba mitmekordselt ületatud. Selleks ajaks oli mulle selge, et tõlke toimetamise asemel tuleb tegelda selle ulatusliku ümbertegemisega, sisuliselt uuesti tõlkimisega. Andsin sellest projekti koordinaatoritele teada, öeldes ka seda, et kvaliteetsema lõpptulemuse nimel ei ole ma nõus ennast siduma väga lühikeste tähtaegadega. Jah, mulle öeldi, et ajakava on väga pingeline, aga minu jaoks oli lõpptulemus olulisem kui raskused asjaajamisel. Et olin oma sõna andnud tulla sihtasutusele appi raamatu väljaandmisel, siis sel ajal ei hakanud ma nõudma lepingu ümbersõnastamist vms. Sisuliselt oleks see olnud igati õigustatud, aga jätsin selle teema tulevikku - tõsi, natuke ebamäärane see tundus olevat. /.../ Igaks juhuks lisan, et viimased lisad ja täiendused raamatu autorilt Per Olaf Fjeldilt laekusid mälu järgi juuli lõpus.“

RTK küsis toetuse saajalt 26.09.2025 veel täiendavaid selgitusi lepingu nr 3-2025 raames tehtud töö mahu ja kestuse osas. Toetuse saaja tõi 01.10.2025 vastuskirjas välja mh järgmist:

„M. M. lepingu maht oli juba 25.03.2025 täidetud. Juhime Teie tähelepanu, et M. M. tasemel toimetajaid ei ole turul võimalik vabalt leida ning Hr. M.-i poolt oli väga suur vastutulek SA-le, et ta antud töö üldse vastu võttis. Ettevalmistus selleks algas tegelikkuses juba jaanuaris 2025. Töö vastuvõtmiseks ja 25.03.2025 oli ta põhjalikult teosega tutvunud ja hinnanud tööde mahtu. Viidatud e-mailis kirjeldatud leheküljed olid üle antud. Teised teose osad liikusid valdkonna ekspertide vahel kuid Hr M. oli nendega oma esmase töö lõpetanud ja seda projekti abikõlblikkuse perioodil. Seega võib lepingu mahuna käsitleda seda töö hulka, milleni jõuti kuupäevaks 30.04.2025. Seega moodustub tellijat ehk SA-d täielikult rahuldav tööde maht ennekoike:

- 1. M. M.-i poolt projekti vastuvõtmisele eelnenud raamatuga tutvumisest, mis oli samuti ajakulukas ja kaalukas otsus (ainuüksi selle punkti rahalist väärtust võib hinnata kogu lepingu mahtu täitvaks).*
- 2. Üle antud tegelikest töödest vastavalt juba 25.03.2025 esitatud e-kirjas väljatoodule.*
- 3. Spetsialistide ja ekspertide vahel ka enne 30.04.2025 edastatud ja vahetatud täiendavatest raamatu osadest. Juhime tähelepanu, et väga detailselt ei ole võimalik antud mahtu toimetaja tööde kvaliteedis hinnata, kuna tööd liikusid vähemalt 4-6 inimese vahel./.../*

TVL nr 3-2025 raames makstud tasu ei hõlmanud ja ei hõlma kogu raamatu toimetamist. M. M.-le on plaanis edasiselt seltsimeheliku kokkuleppe alusel maksta väärikas ja meie majanduslikele võimalustele vastav lisatasu. Arvestades, et M. M. on olnud SA pikaajaline toetaja ja Kahni

pärandi austaja on selline kokkulepe õnneks võimalik. Juhime siin ka tähelepanu elulisele asjaolule, et projektis esitatud ja tähtaegselt teostatud tööde tasu arvestuses lähtusime toetuse saajana meile sellel hetkel teada olevatest vabade vahendite hulgast projektis. Arvestasime algusest peale võimalusega, et teostajatele tuleb maksta täiendavaid tasusid. /.../ Seega leiame, et olemasolev info tõendab RTK jaoks täielikult, et M. M. poolt oli lepingumahule vastav töö tehtud kuupäevaga 30.04.2025. /.../ Samuti viitatakse M. M.-i puudutavas osas et M. M.-ilt 26.08.2025 saadud info kohaselt laekusid viimased täiendused ja lisad autorilt juulis. Antud osas oleme veendunud, et M. M. sai siiski pidada silmas sama, üleval olevas lõigus sisalduvat infovahetust, kuna hiljem lihtsalt vastavat infovahetust ei toimunud ja selleks ei olnud vajadust.“

RTK hinnangul ei tõenda esitatud materjalid ja selgitused, millises mahus oli lepingu nr 3-2025 alusel kokkulepitud tööd seisuga 30.04.2025 tegelikult teostatud. Samas aga tõendavad olemasolevad faktid, et osa antud lepinguga seotud tööst teostati pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. Täpsemad põhjendused on välja toodud antud otsuse punktis 2.

1.2. Lepinguga nr 1-2025 seotud rikkumise asjaolud ja toetuse saaja selgitused

Akt 7 OÜ-ga sõlmiti 25.03.2025 leping nr 1-2025, mille alusel on esitatud arved nr 320–322 kogusummas 3230,56 eurot (KD 215 ja 217, makstud 30.05.2025). Lepingu nr 1-2025 sisuks on selle punkti 2 kohaselt raamatu küljendamine ja kujundamine ning seotud lisatööd vastavalt kirjastuse University of Arkansas Press litsentsilepinguga seatud nõuetele, sh nimetatud raamatu trükkimiseks trükifaili ettevalmistus trükikojale ja antud lepingus ning poolte kokkuleppes määratud mahus paranduste ja täienduste sisseviimine trükifaili. Lepingu nr 1-2025 punkti 3.3 kohaselt on töö teostamise tähtaeg mitte hiljem kui 20.04.2025 ning lisatööde osas lepatakse kokku eraldi. Lepingu nr 1-2025 punktis 3.1 on välja toodud, et lepingu sõlmimise hetkeks (10.03.2025) on töövõtja vajalikud alusmaterjalid kätte saanud.

Lepingu nr 1-2025 punktides 4.1–4.3 ja 4.6 on välja toodud järgmised tööd ja tasud:

- 4.1. Raamatu tõlgitud tekstide paigutus ja küljendus vastavalt etteantud kujundusmaketile summas 1300 eurot (KM-ta). Tasutakse peale kõikide tööde üleandmist 14 päeva jooksul.
- 4.2. Raamatu tekstidega seotud korrektuuride sisseviimine (maksimaalselt kuni 2 korda) ning vajadusel täiendavad küljendus- ja tõlketööd või ekspertide keele ja terminoloogiakontrolli tagasiside arvestamine (sealhulgas arvestades Tellija poolset kriitilist ajakava ka tasu kiireloomulise töö eest) ning faili seadistamine (registri ja allikate nimekirja loomine ja kontroll, elektroonilise Raamatu versiooni ettevalmistus) summas 1108 eurot (KM-ta). Tasutakse osaliselt 50% peale esmakordset teksti paigutust ning 50 % peale lõplike teksti korrektuuride teostamist ja tööde üleandmist 5 päeva jooksul.
- 4.3. Raamatu turundamisega seotud bannerite ja kaanepiltide ning väljavõtete kujundus (ja/või piltide salvestamine) FB, Instagram ja Tellija online keskkondade ning veebipoodide jaoks kokku mahus kuni 4 tundi tunnihinnaga 60 eurot, kokku 240 eurot (KM-ta), mis tasutakse peale vastavate tööde üleandmist 5 päeva jooksul.
- 4.6. Lisatööde hinnastamine on lubatud üksnes tellija eelneval kirjalikul kokkuleppel.

RTK küsis toetuse saajalt 18.08.2025 selgitusi ja tõendusi, mis perioodil ja millises mahus on lepingu nr 1-2025 alusel kokku lepitud tööd ellu viidud. Toetuse saaja selgitas 21.08.2025 kirjas mh, et terminoloogia ühtlustamine võttis palju aega ning esitas tööde elluviimise tõenduseks neli A. K.-ga vahetatud e-kirja:

- 22.02.2025 on toetuse saaja saatnud A. K.-le kirja lingiga raamatu materjalidele;
- 12.03.2025 on toimunud toetuse saaja ja A. K. koosolek raamatu teemal;
- 11.04.2025 on A. K. saatnud toetuse saajale raamatu esikülje eelteavituseks;
- 29-30.04.2025 toimus toetuse saaja ja A. K. vahel kirjavahetus, mille kohaselt oli trükikoja OÜ Print Best hinnapakumine tehtud 328 lk asemel 324 lk osas ning seega kogu raamatu kujundus tuli 4 lk lühemaks teha.

RTK pöördus sama küsimusega A. K. poole, kes vastas 26.08.2025 e-kirjas mh järgmist:
„Kahni raamatu kujundus sai minu poolt valmis enne 30. aprilli. Seejärel on tulnud seda minust sõltumatutel tehnilistel põhjustel ümber teha. Ja see lisandunud töö ei mahu mitte kuidagi algsesse eelarvesse ja kuidas see tasustatud saab, pole veel selge.“

RTK küsis toetuse saajalt 26.09.2025 veel täiendavaid selgitusi lepingu nr 1-2025 raames tehtud tööde mahu ja sisu osas. Toetuse saaja tõi 01.10.2025 kirjas mh välja järgmist:

„Tööde maht, mis oli Akt 7 OÜ-le ette nähtud juba 20.04.2025 oli ka selleks kuupäevaks tehtud. See tähendas ennekõike valminud ja toimetatud teksti paigutust, mida tehti lepingus ettenähtud mahus. Samuti oli selle töö teostamine vajalik trükikojalt lõpliku hinnapakkumise saamiseks, mille aluseks omakorda on eestikeelse teksti paigutus küljendusmaketil (inglise ja eesti keele mahtude vahel on erinevus). See omakorda määrab raamatu trükipoognate arvu. Ka Akt 7 OÜ lepingu maht ületati ning kokkuleppele jõudmine lisatasude maksmise ja nende ajatamise osas veel käib. /.../ 30.04.2025 kirjavahetus viitab omakorda sellele, et esialgne töö oli juba valmis ja trükikojalt saadud hinnapakkumiste alusel oleks trükikuludes saabunud täiendav ja oluline võit kui raamatu poognate arv oleks olnud väiksem. Eeldatav rahaline võit oleks kaalunud üles säästu trükikuludelt. Antud osas on lisatööd arveldamata. 23.06.2025 toimus tõepoolest tänu õnnelikule juhusele täiendav kirjavahetus Per Olaf Fjeldiga./.../ Antud asjaolu viitab üksnes sellele, et ilmselgelt tuli Akt 7 OÜ-l teha täiendavaid töid. /.../ Akt 7 OÜ-le TVL nr 1-2025 raames tasud (KD nr 215 ja 217 raames esitatud arvete alusel) ei hõlma kogu raamatu ettevalmistamisega seotud kujunduse kulusid ning need on tegelikkuses olulises osas suuremad. Vastavalt kokkuleppele Akt 7 OÜga määratletakse võimalike lisakulude lõplik maht käesoleva aasta jooksul. /.../ Kokkuvõttes oleme veendunud, et oleme esitanud piisavad argumendid tõendamaks, et kogu Akt 7 OÜ-le langenud lepingu maht sai tähtaegselt täidetud.“

RTK hinnangul ei tõenda esitatud materjalid ja selgitused, millises mahus olid lepingu nr 1-2025 alusel tehtud tööd seisuga 30.04.2025 tegelikult teostatud. Samas aga tõendavad olemasolevad faktid, et osa antud lepinguga seotud tööst teostati pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. Täpsemad põhjendused on välja toodud antud otsuse punktis 2.

2. RTK seisukoht ja õiguslik põhjendus

Toetuslepingu punkti 3.1.16 kohaselt kohustub toetuse saaja tegema projektiga seotud abikõlblikke kulusid lepingu punktis 1.3 märgitud projekti perioodil. Samas punktis on mh välja toodud, et kulud loetakse tekkinuks, kui kulu aluseks olev arve on esitatud, tasutud ning töö tehakse või teenus osutatakse projekti abikõlblikkuse perioodil. Toetuslepingu punkti 3.1.17 kohaselt kohustub toetuse saaja esitama projekti maksetaotluse, kui abikõlblik kulu on reaalselt tekkinud ja kantud.

Ka rakendusmääruse artikkel 8.2 punktis 2a on toodud, et projektide abikõlblikud kulud on tegelikult tehtud kulud, mis tehakse projektilepingus sätestatud projekti abikõlblikkuse esimese ja viimase kuupäeva vahel. Rakendusmääruse artikkel 8.2 punktis 3 on toodud, et kulusid käsitletakse tehtutena, kui kulu kohta on koostatud kuludokument, see on makstud ja selle objekt kohale toimetatud (kaupade puhul) või teostatud (teenuste ja tööde puhul).

Rakendusmääruse artikkel 4.6 punktis 2 on rõhutatud, et antud projekti rahastanud kahepoolsete suhete fondi toetuse kasutamise abikõlblikkuse lõppkuupäev on 30.04.2025. Sama kuupäev on toodud ka Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismide kahepoolsete suhete fondi ühiskomitee 23.01.2025 otsuses ja 24.01.2025 muudetud toetuslepingu punktis 1.3, millega pikendati projekti kuni 30.04.2025 ehk maksimaalse aja võrra. Toetuse saajat on korduvalt teavitatud, et täiendav projekti pikendamine ei ole võimalik (sh 17.04.2025 saadetud kirjas).

Toetuslepingu punkti 3.1.9 kohaselt kohustub toetuse saaja säilitama projekti teostamise ja toetusega seonduvat originaaldokumentatsiooni vähemalt kolm aastat alates projekti lõpparuande

kinnitamisest RTK poolt. Rakendusmääruse artikli 1.3 punktis 2 on toodud välja rakenduspõhimõtted, mille kohaselt peavad kõik rahastatud tegevused olema mh usaldusväärsed, läbipaistvad, tulemuslikud ja tõhusad. Rakendusmääruse artikkel 8.2 punktis 2e on toodud, et projektide abikõlblikud kulud on tegelikult tehtud kulud, mis on mh eristatavad ja kontrollitavad. Seega on tegevuste ja kulude läbipaistvuse ning kontrollitavuse tagamiseks oluline, et tegevuste toimumise aeg ja kulude abikõlblikkus oleks kirjalikult, üheselt ja selgelt tõendatud. RTK saab kulude abikõlblikkuse hindamisel tugineda vaid kirjalikele ja tagantjärele kontrollitavatele tõenditele.

Eelnevast tulenevalt peavad kõik projekti tegevused, millega seotud kulud on abikõlblikuna esitatud, olema reaalselt teostatud hiljemalt 30.04.2025 ning see peab olema kirjalikult tõendatud ja kontrollitav.

2.1. RTK seisukoht ja õiguslik põhjendus lepingu nr 3-2025 osas

RTK analüüsis esitatud dokumente ja selgitusi ning on seisukohal, et kõik lepingu nr 3-2025 aluseks olevad tegevused ei ole ellu viidud enne projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. RTK võttis seejuures arvesse järgmist:

- toetuse saaja 01.10.2025 selgituse kohaselt oli M. M. märts 2025 seisuga põhjalikult tutvunud teosega ning hinnanud tööde mahtu;
- lepingus nr 3-2025 ei ole toodud tööde perioodi ega ajalist mahtu, kuid see hõlmab kogu raamatu toimetamist;
- lepingu nr 3-2025 alusel tehtud töö üleandmine hiljemalt 30.04.2025 pole tõendatud;
- M. M. esitatud info kohaselt oli tööde tähtaeg ebarealistlik ja tema töö maht mitmekordselt ületatud;
- osa töö sisendit (sh eessõna, lisade sisu) anti üle ja täpsustus alles 2025. a suvel;
- raamat ei olnud 14.08.2025 veel trükki läinud, sh polnud veel lõplikke faile;
- raamat oli trükitud ehk sai valmis 10.09.2025.

Eelnevast tulenevalt oli lepingu nr 3-2025 sisuks kogu raamatu toimetamine ning lepingus kokku lepitud tasu hõlmas nimetatud töö täielikku teostamist. Sellele viitab nii lepingu sõnastus kui ka asjaolu, et M. M. oli enne lepingu sõlmimist tutvunud teose sisuga ja hinnanud selle mahtu. Seega ei saanud leping hõlmata vaid osa tööst ning lepingu nr 3-2025 mahuna ei saa käsitleda seda töö hulka, milleni jõuti 30.04.2025.

Kuna raamat ilmus alles septembris 2025 ning osa toimetamise töö sisendist tuli 2025. a suvel, siis on tõendatud, et osa lepingu nr 3-2025 alusel kokkulepitud tööst teostati pärast projekti lõppu. Seetõttu ei ole lepingu nr 3-2025 raames esitatud kulud täies mahus abikõlblikud. RTK nõustub, et lepingu nr 3-2025 raames teostatav töö võis osutuda algselt hinnatust keerukamaks ning seetõttu võtta rohkem aega, kuid abikõlblikuna saab kajastada vaid projekti abikõlblikkuse perioodi kestel tehtud tegevuste eest makstud tasu. Toetuse saaja ei ole esitanud selgeid tõendeid, millal lepingu nr 3-2025 alusel tehtud tööd tegelikult lõpetati ning mis osa sellest tehti projekti perioodil.

Seega on toetuse saaja rikkunud rakendusmääruse artikkel 8.2 punktis 2a ja 3 toodud abikõlblikkuse põhimõtteid ning toetuslepingu punktides 3.1.16 ja 3.1.17 sätestatud kohustusi teha projektiga seotud abikõlblikke kulusid projekti perioodil ja esitada vaid abikõlblikke kulusid.

2.2. RTK seisukoht ja õiguslik põhjendus lepingu nr 1-2025 osas

RTK analüüsis esitatud dokumente ja selgitusi ning on seisukohal, et kõik lepingu nr 1-2025 aluseks olevad tegevused ei ole ellu viidud enne projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. RTK võttis seejuures arvesse järgmist:

- lepingus nr 1-2025 kokkulepitud tööde tegemine ja üleandmine hiljemalt 30.04.2025 ei ole tõendatud;

- lepingu nr 1-2025 punkti 4.1 sisuks on kogu raamatu tõlgitud tekstide paigutus ja küljendus, seega hõlmab töö kõiki vajalikke täiendusi;
- lepingu nr 1-2025 punkti 4.2 sisuks on raamatu tekstidega seotud korrektuuride sisse viimine maksimaalselt kaks korda ning lisaks vajalikud täiendavad küljendus- ja tõlketööd või ekspertide keele ja terminoloogiakontrolli tagasiside arvestamine ning faili seadistamine;
- A. K. tõi 26.08.2025 kirjas välja, et kujundus oli küll 30.04.2025 valmis, kuid seda tehti veel mitu korda ümber, sh ilmnas 30.04.2025 vajadus teha trükifail neli lehekülge lühemaks;
- lisatööde või täiendavate tasude osas pole esitatud kirjalikke kokkuleppeid;
- osa töö sisendit tuli alles 2025. a suvel;
- raamat ei olnud 14.08.2025 veel trükki läinud, sh polnud veel lõplikke faile;
- raamat oli trükitud ehk sai valmis 10.09.2025.

Eelnevat arvesse võttes ei teostatud lepingus nr 1-2025 kokku lepitud töid täies mahus projekti abikõlblikkuse perioodi kestel, sh polnud raamatu trükifail ka 14.08.2025 veel valmis ning seega ei ole ka selle lepinguga seotud kulud täies mahus abikõlblikud.

RTK nõustub, et lepingu nr 1-2025 raames teostatav töö võis olla mahukam ja viibida seoses ka toimetamise mahukusega, kuid abikõlblikuna saab kajastada vaid projekti kestel tehtud tegevuste eest makstud tasu. Toetuse saaja pole esitanud selgeid tõendeid, millal lepingu nr 1-2025 alusel tehtud töö tegelikult lõpetati ning mis osa sellest tehti projekti abikõlblikkuse perioodil. Samuti pole esitatud kirjalikke kokkuleppeid lisatasude osas.

Seega on toetuse saaja rikkunud rakendusmääruse artikkel 8.2 punktis 2a ja 3 toodud abikõlblikkuse põhimõtteid ning toetuslepingu punktides 3.1.16 ja 3.1.17 sätestatud kohustusi teha projektiga seotud abikõlblikke kulusid projekti perioodil ja esitada vaid abikõlblikke kulusid.

3. Rikkumistele kohalduv korrektsioonimäär 25%

Toetuslepingu punkti 4.1.2 kohaselt on RTK-l õigus nõuda toetuse saajale makstud toetus kas osaliselt või täies ulatuses tagasi, kui toetuse saaja rikub lepingust tulenevat kohustust, mh kasutab toetust mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks, ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel või ei järgi projekti elluviimise tähtaegu.

Määruse nr 55 § 10 lõike 2 kohaselt lähtutakse toetuse tagasinõudmisel STS §-s 45 sätestatud finantskorrektsiooni alustest ja ühendmäärusest. STS § 45 lg 1 punktide 1 ja 3 kohaselt tehakse finantskorrektsiooni otsus toetuse vähendamiseks või tühistamiseks mh kui kulu ei ole abikõlblik või toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust. Toetuslepingu punkt 4.2 sätestab, et kui toetuse saaja on kohustusi rikkunud, teeb RTK finantskorrektsiooni otsuse ja toetus nõutakse tagasi lähtudes ühendmääruses sätestatud määradest.

Ühendmääruse § 21 lõige 1 sätestab, et kui struktuuritoetuse seaduse § 46 lõike 1 kohaselt ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ja finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine tõi kaasa rahalise mõju, siis vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10 või 25 protsenti tegevustele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele.

Rakendusüksus on seisukohal, et toetuse saaja kohustuste eiramise tagajärjel on tekkinud rahaline kahju, mille täpset suurust ei ole võimalik hinnata, sest ei ole teada, kui suur osa lepingute nr 3-2025 ja 1-2025 alusel tehtud tööst teostati projekti abikõlblikkuse perioodil. Kuna on tuvastatud, et osa antud lepingutega seotud töödest teostati pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu, ei ole kogu lepingute alusel makstud tasu abikõlblik ning seega on tegemist rikkumisega, mis on toonud kaasa rahalise kahju.

RTK hindas lepingutega nr 3-2025 ja 1-2025 seotud rikkumiste ulatust ja raskust, lähtudes eelnevalt toodud asjaoludest ja selgitustest. Viidatud lepinguid hinnatakse ühiselt, kuna nendega seotud rikkumised on sisuliselt analoogsed ja seotud sama tegevuse elluviimisega (raamatu väljaandmine), mistõttu on neil ka sama rikkumise ulatus ja raskus.

RTK arvestas rikkumise mõju ja ulatuse hindamisel asjaolu, et raamatu toimetamine, küljendamine ja kujundamine toimus veel mitme kuu jooksul peale projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu, seega pikenes töö teostamise periood võrreldes algselt kavandatuga oluliselt:

- Kui lepingu nr 3-2025 kestuseks oli 04.03.2025 esitatud kava kohaselt planeeritud ligikaudu kuu aega (24.03–20.04.2025), siis osa antud lepinguga seotud tegevusi toimus veel suvel ehk vähemalt kaks kuud hiljem. Seega pikenes lepingu nr 3-2025 kestus algselt kavandatuga võrreldes vähemalt kolm korda.
- Lepingu nr 1-2025 kestuseks oli 04.03.2025 esitatud kava kohaselt ligikaudu kolm nädalat (31.03–22.04.2025) ja sõlmitud lepingu kohaselt kuni 20.04.2025, aga viimased antud lepinguga seotud tegevused toimusid vähemalt neli kuud hiljem, osutades asjaolule, et ka lepingu nr 1-2025 kestus pikenes kordades.

Nimetatud ajalised faktorid viitavad sellele, et projekti lõpuks võis jääda teostamata oluline osa antud lepingutega seotud töödest. RTK võttis rikkumise raskuse hindamisel arvesse ka seda, et toetuse saaja pole läbipaistvalt ja kontrollitavalt tõendanud tööde tegelikku teostamise aega ja mahtu ning esitas projekti lõpparuandes eksitavat infot raamatu väljaandmisega seotud tegevuste osas, väites, et raamat oli 30.04.2025 seisuga trükikojas valmis. Tegelikult on tõendatud raamatu valmimine alles 10.09.2025.

Eeltoodud asjaolusid arvesse võttes on RTK hinnangul tegemist sellise raskuse ja finantsmõjuga rikkumistega, mille puhul on proportsionaalne ja põhjendatud kohaldada kõrgeimat, s.o **25% finantskorrektsiooni määra**. Arvestades ka seda, et toetuse saaja raamatu väljaandmisega seotud tegevuses esinesid puudujäägid usaldusväärsuses, läbipaistvuses ja kontrollitavuses, siis ei ole põhjendatud rakendada madalaimaid finantskorrektsiooni määrasid nagu 2%, 5% või 10%.

4. Finantskorrektsiooni summa

Toetuse saaja on projekti tegevuse nr 3 „*The Nordic Latitudes*”: *translation, design, printing (312 pgs); a research (both theoretical and on-site visits) about Kahn and Korsmo in 2024.*“ raames esitanud rikkumisega seotud kulusid kokku summas 5409,76 eurot, sh:

- lepinguga nr 3-2025 seotud kulud (KD 216) summas 2179,20 eurot;
- lepinguga nr 1-2025 seotud arve nr 320 (KD 215) summas 292,80 eurot ja arved nr 321 ja nr 322 (KD 217) summas 2937,76 eurot.

Määruse nr 55 § 9 lg 2 punkti 1 kohaselt võib riiklik kontaktasutus toetuse väljamaksmisest keelduda, kui kulu ei ole abikõlblik või kulu abikõlblikkus ei ole üheselt selge. Lähtuvalt otsuse punktist 3 loeb rakendusüksus rikkumisega seotud kuludest **mitteabikõlblikuks 25% ehk 1352,44 eurot** ($5409,76 \times 25\%$), sh toetus 1352,44 eurot ja keeldub selle võrra toetuse välja maksmisest.

5. Toetuse saaja ärakuulamisõiguse tagamine

Vastavalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 40 lõikele 1 saatis RTK 14.11.2025 käesoleva finantskorrektsiooni otsuse eelnõu (edaspidi ka *FKO*) toetuse saajale arvamuse avaldamiseks.

Toetuse saaja esitas 08.12.2025 oma seisukohad, mille kohaselt nad ei nõustu antud eelnõuga, sh kohaldatud korrektsoonimääraga. Toetuse saaja tõi välja osaliselt korduvaid argumente ning

rõhutas, et projekti tegevuse 3 teostamist (raamatu väljaandmine) mõjutasid oluliselt ka sellele eelnenud asjaolud nagu toetuse saaja juhtkonna vahetus ja eelmise juhtkonnaga seotud uurimised.

RTK nõustub, et kuna toetuse saaja eelmine juhtkond ei teostanud projekti tegevust 3 tähtaegselt, siis muutis see projekti raames raamatu väljaandmise ajakava äärmiselt napiks. Samas oli uus juhatus teadlik, et antud projekti toetuse andmise tingimuste kohaselt on abikõlblikud vaid kuni 30.04.2025 tehtud tegevustega seotud kulud. Rahastamise reeglid kehtivad toetuse saajale kui juriidilisele isikule sõltumata seda või projekti juhtivate füüsiliste isikute vahetusest või sellele eelnenud tegevustest. RTK soovitas veebruaris 2025 toimunud kohtumisel toetuse saajal äärmiselt hoolikalt kaaluda, kas raamatu väljaandmine antud piiratud ajaraamis on realistlik, ning pakkus võimalust projekt nimetatud tegevuse osas osaliselt lõpetada. Toetuse saaja uus juhatus otsustas selle tegevusega jätkata ja esitas uuendatud ajakava, mille kohaselt oli planeeritud raamatu ilmumine hiljemalt 30.04.2025. RTK tunnustab toetuse saajat raamatu väljaandmise eest, kuid kehtivas õigusruumis ei saa toetusest hüvitada neid kulusid, mis on ellu viidud pärast projekti lõppu.

Rakendusüksus möönab, et toetuse saaja esitatud teabe põhjal pole võimalik täpselt kindlaks teha, millises mahus on lepingute nr 3-2025 ja 1-2025 alusel töid tehtud pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. Sellisel juhul kohaldub ühendmääruse § 21 lõige 1. RTK hinnangul ei muuda toetuse saaja esitatud täiendavad selgitused ja argumendid käesolevas otsuses käsitletud rikkumiste sisu, raskust ning ulatust, mistõttu jääb RTK seisukohale, et antud juhul on proportsionaalne finantskorrektsiooni määr 25% rikkumisega seotud kuludest.

6. Otsuse resolutsioon

Võttes arvesse eelkirjeldatud asjaolud ja põhjendused ning tuginedes käesolevas otsuses väljatoodud õiguslikele alustele, RTK

otsustab:

1. lugeda projekti „*Estonian - Norwegian Cooperation Towards a Sustainable Architectural Education and Diverse Creative Output*“ raames mitteabikõlblikuks kuluks 1352,44 eurot, sh toetus 1352,44 eurot;
2. vähendada KD-de nr 215–217 abikõlblikke kulusid 25% võrra ehk 1352,44 eurot ja keelduda selle võrra toetuse väljamaksmisest.

Käesoleva otsuse peale võib esitada vaide RTK-le HMS-is sätestatud tingimustel ja korras 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil vaide esitaja sai või pidi otsusest teada saama.

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmo Merila
peadirektori asetäitja

Koostaja: Angeelika Põldaru
5917 7533
angeelika.poldaru@rtk.ee